

NYT

2009 #1

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel	Nyt fra Ankestyrelsen Udkommer 4-5 gange om året Redigeret af Karin Rasch (ansvarshavende) og Maria Teresa Raaschou-Jensen
Udgiver	Ankestyrelsen, marts 2009
ISSN nr	0907-9300
Oplag	2.000 eksemplarer. Eftertryk er tilladt med kildeangivelse.
Designkoncept	Kontrapunkt as
Layout og tryk	Schultz Grafisk
Bestilling	Ankestyrelsen Amaliegade 25, 1256 København K Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00
Hjemmeside	www.ast.dk
E-mail	ast@ast.dk

Eftertryk er tilladt med kildeangivelse

Indhold

Side

- 4 Digitalisering af arbejdsskadesager sparer 5.000 ark papir dagligt
- 5 Ankestyrelsen i dialog om arbejdsskadesager
- 6 Kontanthjælp og engangshjælp – 3 nye Principafgørelser
- 10 Praksisundersøgelse om engangshjælp efter § 25 a i lov om aktiv socialpolitik
- 13 Praksisundersøgelse om sanktioner efter lov om aktiv socialpolitik
- 18 Praksisundersøgelse om fleksjob og ledighedsydelse
- 22 Praksisundersøgelse om afslag på dispensation for anmeldelsesfrist i relation til § 38, stk. 5 og 6 og § 43, stk. 4 og 5 i lov om sygedagpenge
- 25 Praksisundersøgelse om ledsageordning for voksne efter servicelovens § 97
- 27 Praksisundersøgelse om støtte til køb af bil efter servicelovens § 114
- 30 Praksisundersøgelse om flytning uden informeret samtykke efter servicelovens § 129, og visitation til § 108 institutioner
- 33 Praksisundersøgelse om opfølgning på hjemviste sager
- 37 Praksisundersøgelse om efterregulering af boligstøtte
- 39 Tendenser i afgørelser om boligstøtte

Digitalisering af arbejdsskadesager

sparer 5.000 ark papir dagligt

Vicestyrelseschef Jan P. Henriksen

Ankestyrelsen behandler årligt 14.000 klagesager på arbejdsskadeområdet. Men nu bliver sagerne ikke længere sendt fra Arbejdsskadestyrelsen til Ankestyrelsen som papirsager, men sendes digitalt. Det betyder, at der ikke skal udprintes og fragtes 5.000 ark papir dagligt mellem de to store styrelser på arbejdsskadeområdet.

På tværs af ministerier

Digitaliseringen af de mange sager på tværs af Velfærdsministeriet og Beskæftigelsesministeriet er bedre for miljøet og kan sænke sagsbehandlingstiden, da ingen nu er afhængig af post og fragt.

Ankestyrelsen "plukker" fra Arbejdsskadestyrelsen

Konkret tager Ankestyrelsens sagsbehandling udgangspunkt i et såkaldt digitalt indblik i Arbejdsskadestyrelsens journal, hvor sagerne er indlagt. Når en borger anker en afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen til Ankestyrelsen, "plukker" sagsbehandleren i Ankestyrelsen sagens relevante bilag direkte fra Arbejdsskadestyrelsen.

Kopi af bilagene samles og overføres til et elektronisk dokument, der udgør sagens oplysningsmateriale. På denne måde sikrer Ankestyrelsen, at alle relevante bilag bliver overført.

Den enkelte sags gang gennem Ankestyrelsen foregår fortrinsvis papirløst, indtil sagen skal afgøres på et ankemøde. Her har de beskikkede medlemmer (læggdommere) og sagsbehandlere fra Ankestyrelsen indtil videre papirudgaver af det relevante materiale i sagerne.

Ankestyrelsen overvejer, hvordan mødebehandlingen af ankesagerne kan forbedres ved på sigt at udnytte de elektroniske muligheder.

Ankestyrelsen i dialog om arbejdsskadesager

Fuldmægtig Lotte Farcinsen, Ankestyrelsen

Som et forsøg tog Ankestyrelsen sidste år initiativ til en møderække med en af vores interessenter, arbejdsskadeforsikringsselskaberne.

I løbet af 2008 afholdt vi således 2 møder med arbejdsskadeforsikringsselskaberne og Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring.

Formålet med møderne var at skabe et forum for udveksling af erfaringer og gensidig orientering om forhold af fælles interesse. På møderne kunne der selvfølgelig ikke drøftes konkrete sager.

Nogle af de punkter vi havde på dagsordenen var bl.a. en orientering om mere generelle emner som Ankestyrelsens nye principdatabase, ny beregning af ankefrist og visitation af sager. Videre drøftede vi faglige emner som muligheden for genoptagelse af sager på ulovbestemt grundlag, muligheden for at tage stilling til spørgsmål, der ikke er klaget over, og spørgsmål om erstatning for tab af erhvervssevne til personer, der er visiteret til et fleksjob. Endelig kan nævnes en mere generel orientering om ulykkesbegrebet.

Vi har modtaget meget positive tilkendegivelser efter afholdelsen af møderne, som derfor vil fortsætte i 2009.

Vi har derfor også besluttet, at vi i 2009 vil udvide vores mødeaktivitet til også at omfatte andre af vores interessenter.

Vi planlægger således i foråret 2009 at afholde et møde med nogle af de fagforeninger, som vi har mest kontakt med, når vi behandler arbejdsskadesager.

Der vil i løbet af foråret blive sendt indbydelser ud, som vi håber, at der vil blive taget godt imod.

Kontanthjælp og engangshjælp

– 3 nye Principafgørelser

Fuldmægtig Maria Teresa Raaschou-Jensen, Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har i februar 2009 offentliggjort tre Principafgørelser om kontanthjælp og engangshjælp, der med fordel kan læses i sammenhæng. [Principafgørelserne 41-09, 42-09 og 43-09](#) er truffet af Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg og kan ses på www.ast.dk.

Afgørelserne belyser den vurdering, der skal foretages af ansøgers behov for hjælp set i lyset af, at kontanthjælp er bagudbetalt, og at der kun kan udbetales hjælp, hvis ansøger står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Hjælp til forsørgelse i form af kontanthjælp eller engangshjælp kræver, at ansøger har været ude for sådanne ændringer i sine forhold, at det ikke er muligt at skaffe det nødvendige til forsørgelse og at behovet for hjælp ikke kan dækkes gennem andre ydelser. Denne betingelse i aktivlovens § 11 skal sammenholdes med aktivlovens § 13 om rådighedsforpligtelsen.

Principafgørelse 41-09

Principafgørelse 41-09 fastslår i overensstemmelse med Ankestyrelsens hidtidige udmelding i SM A-31-04, at der kun er ret til kontanthjælp, hvis man ikke er i stand til at forsørge sig selv på anden måde, og at retten til kontanthjælp ikke er knyttet til et optjeningsprincip.

I den konkrete sag standsede en kommune den 15. juni udbetaling af kontanthjælp til en mand, som havde fået arbejde fra den 16. juni.

Manden var ansat som 14-dages lønnet. Han fik udbetalt 2.746 kr. i løn den 21. juni.

Kommunen og beskæftigelsesankenævnet var uenige om betydningen af den udbetalte løn i forhold til den kontanthjælpsperiode, der gik forud for ansættelsesforholdet.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at den udbetalte løn per 21. juni ikke havde betydning for tidligere udbetalt kontanthjælp.

Lønnen, der var udbetalt den 21. juni, skulle derimod bruges til forsørgelsen i starten af juli måned, indtil næste 14-dages lønudbetaling ville finde sted. Som følge af disse lønudbetalinger ville manden være forsørget i juli måned.

Efter tidspunktet for den første lønudbetaling opfyldte manden således ikke længere betingelserne for kontanthjælp. Der var derfor ikke ret til kontanthjælp per 30. juni.

Principafgørelse 42-09

I denne sag havde en kommune standset udbetalingen af kontanthjælpen til en ansøger efter aktivlovens § 41, idet ansøger uden rimelig grund var udeblevet fra et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven. Som følge af udeblivelsen blev der ikke udbetalt kontanthjælp per 31. juli, som ansøger skulle have levet af i august måned.

Kommunen gav afslag efter aktivlovens § 81 på en ansøgning af 3. august om økonomisk hjælp til forsørgelse. Med henvisning til aktivlovens §§ 13 og 41 mente kommunen ikke, at der var tale om en rimelig begrundet enkeltudgift, da behovet for hjælp var en konsekvens af manglende overholdelse af rådighedsforpligtelsen.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fandt, at ansøger havde ret til engangshjælp efter aktivlovens § 25 a fra henvendelsen i kommunen den 3. august og frem til den 31. august, hvor han fik udbetalt kontanthjælp.

Begrundelsen for afgørelsen om engangshjælp var, at ansøger var startet i aktiveringen igen den 6. august.

Ansøger opfyldte dermed sin rådighedsforpligtelse på ny, efter at kontanthjælpen var ophørt i en periode som følge af hans afvisning af tilbud uden rimelig grund.

Ansøger var uden midler til egen forsørgelse, da han den 3. august på ny søgte kommunen om økonomisk hjælp til forsørgelse.

Beskæftigelsesudvalget lagde ved vurderingen af, om ansøger var uden midler til egen forsørgelse til grund, at kontanthjælpen var standset per 31. juli som følge af udeblivelse fra aktivering. Den bagudbetalte kontanthjælp, som ansøger skulle have levet af i august måned, kom derfor ikke til udbetaling.

Aktivlovens bestemmelse om engangshjælp betyder, at kommunen kan yde op til 1 måneds engangshjælp til personer, som ellers i almindelighed tidligst ville kunne få udbetalt hjælp 1 måned efter første henvendelse til kommunen. Engangshjælp ydes fra ansøgningstidspunktet, og indtil ansøger får udbetalt kontanthjælp eller starthjælp.

Principafgørelsen viser, at retten til engangshjælp/kontanthjælp er tæt knyttet til vurdering af rådighed. Hvis ret til hjælp er ophørt i medfør af en sanktion, er ansøger ikke udelukket fra efterfølgende at få hjælp, såfremt det vurderes, at betingelserne for hjælp på ny kan anses for opfyldt, herunder betingelsen om at stå til rådighed. Denne betingelse opfyldte ansøger, da han startede i ny aktivering.

Principafgørelse 42-09 er derfor et relevant supplement til Ankestyrelsens hidtidige udmelding i SM A-19-02 om samme emne, men hvor ansøger ikke opfyldte rådighedsforpligtelsen.

Principafgørelse 43-09

Betingelsen om rådighed i aktivlovens § 13 kan få en uheldig konsekvens, hvis en person kommer i ordinært arbejde hos en arbejdsgiver, der vælger at udbetale løn 1½ måned efter, at arbejdet er påbegyndt.

Det var situationen i Principafgørelse 43-09, hvor en mand, der boede hjemme hos sine forældre henvendte sig til kommunen den 12. juli for at søge om kontanthjælp. Han oplyste, at hans hidtidige ansættelse som arbejdsdreng var ophørt den 29. juni, hvor han havde været 14-dages lønnet. Seneste lønudbetaling var på 1.934,10 kr. den 12. juli. Han blev tilmeldt jobklub med start den 16. juli.

Imidlertid fik han efterfølgende job med første arbejdsdag den 19. juli. Hans første løn kom først til udbetaling den 31. august.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fandt, at manden ikke var berettiget til engangshjælp for perioden 12. juli 2007 til den 31. august.

Udvalget lagde vægt på, at manden var i stand til at forsørge sig selv i juli måned.

Udvalget lagde i denne forbindelse vægt på, at mandens lønudbetaling den 12. juli på 1.934,10 kr., som skulle dække hans forsørgelse i den sidste halvdel af juli måned, måtte ses i forhold til satsen (engangshjælp) for hjemmeboende under 25 år på højst 2.449 kr., som skulle dække en måned.

Udvalget hjemviste sagen til kommunen til afgørelse af, om ansøger var berettiget til udbetaling af supplerende kontanthjælp den 31. juli.

Begrundelsen for at hjemvise spørgsmålet om supplerende kontanthjælp for juli måned til kommunen var, at manden, hvis han som normalt havde fået udbetalt løn i juli måned til forsørgelse i august, eventuelt herudover kunne have været berettiget til kontanthjælp for perioden 12. juli til den 19. juli, hvor han havde stået til rådighed for arbejdsmarkedet.

Ved beregningen af kontanthjælpen skulle lønindtægten fra den 19. juli til den 31. juli dog fratrækkes efter reglerne i aktivlovens §§ 30 og 31.

Kommunen skulle derfor indhente lønoplysninger fra arbejdspladsen til brug for beregningen.

Et eventuelt behov for yderligere hjælp ville i givet fald skulle vurderes efter bestemmelsen i aktivloven om hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter og med eventuel tilbagebetalingspligt, såfremt hjælpen ville kunne tilbagebetales i løbet af kortere tid.

Beskæftigelsesudvalget havde i forhold til begrundelsen for afslag på engangshjælp og hjemvisning af spørgsmålet om eventuelt supplerende kontanthjælp lagt vægt på, at manden var i arbejde fra den 19. juli.

Det forhold, at hans arbejdsgiver først valgte at udbetale løn 1½ måned efter, at han var påbegyndt arbejde, måtte sidestilles med en forsinkelse af lønudbetalingen, der ikke bevirkede, at manden blev berettiget til hjælp.

Udvalget henviste til princippet i SM A-37-04, hvor den forsinkede lønudbetaling ikke bevirkede, at en person var berettiget til hjælp indtil den faktiske lønudbetaling.

Praksisundersøgelse om engangshjælp efter § 25 a i lov om aktiv socialpolitik

Specialkonsulent Trine Lund, fuldmægtig Frederik Jensen og fuldmægtig Elisabeth Bak,
Statsforvaltningen Midtjylland

Beskæftigelsesankenævnet, Statsforvaltningen Midtjylland, har i 2008 gennemført en praksisundersøgelse af kommunernes behandling af spørgsmålet om engangshjælp i forbindelse med ansøgning om kontanthjælp.

Baggrunden for valget af netop dette emne har været lovændringen pr. 1. januar 2003, hvor reglen om bagudbetalt kontanthjælp blev indført. Som konsekvens heraf blev reglen om engangshjælp til dækning af leveomkostninger i perioden fra ansøgningstidspunktet og frem til udbetaling af den første hele måneds kontanthjælp samtidig indført. Nævnet modtager kun få klagesager over kommunernes afgørelser om engangshjælp, og nævnet fandt det derfor væsentligt at få belyst, om spørgsmålet om engangshjælp behandles korrekt, herunder om det overhovedet behandles.

I undersøgelsen er der indgået i alt 83 sager fra 6 af regionens kommuner, hvor der i forbindelse med en kontanthjælpsbevilling ikke er givet fuld bevilling af engangshjælp, dvs. også sager hvor der eventuelt ikke er sket behandling af spørgsmålet om engangshjælp.

Undersøgelsens hovedresultater

- I 42 sager af de undersøgte 83 sager er spørgsmålet om bevilling af engangshjælp ikke omtalt, dvs. kommunerne har i disse sager ikke taget stilling til, hvorvidt ansøgeren var berettiget til engangshjælp i forbindelse med ansøgningen om hjælp til forsørgelse
- I 25 sager af de 41 sager, hvor kommunen har behandlet spørgsmålet om engangshjælp, har kommunen ikke givet ansøgeren meddelelse herom. Det ses således, at ansøgerne i 67 af de undersøgte 83 sager ikke er orienteret om muligheden for at få engangshjælp og hermed heller ikke om muligheden for at klage over et afslag
- I kun 8 af de 42 sager, hvor kommunerne ikke har taget stilling til, hvorvidt ansøgeren var berettiget til engangshjælp i forbindelse med ansøgningen om hjælp til forsørgelse, har nævnet vurderet, at ansøgeren ikke på det foreliggende var berettiget til engangshjælp. I de øvrige 34 tilfælde var der enten grundlag for bevilling af engangshjælp eller der forelå ikke tilstrækkelige oplysninger for vurdering heraf
- I kun 9 af de 41 sager, hvor kommunen har behandlet spørgsmålet om engangshjælp, fandt nævnet, at afgørelsen var i overensstemmelse med regler og praksis

- I kun 17 af de 83 undersøgte sager, har nævnet således på det foreliggende grundlag kunnet vurdere, at ansøgerne ikke var berettiget til engangshjælp eller ikke berettiget til engangshjælp med fuld takst. Resultatet af kommunens behandling har hermed kun været korrekt i 17 sager

En af årsagerne til, at nævnet ville have ændret og/eller hjemvist en sag, hvor kommunen havde behandlet spørgsmålet om engangshjælp, var, at sagen ikke var oplyst i tilstrækkeligt omfang. I nogle sager har der været tale om afgørende oplysninger om ansøgerens indtægter indtil første udbetaling af kontanthjælp, der har betydning for ansøgerens berettigelse til engangshjælp. I en del sager har der været tale om mindre væsentlige oplysninger, der var nødvendige for at vurdere, om der konkret kunne ske nedsættelse af engangshjælpen.

En anden årsag til, at nævnet ville have ændret og/eller hjemvist en sag, hvor kommunen havde behandlet spørgsmålet om engangshjælp, var, at kommunen alene havde forholdt sig til behovet for engangshjælp i perioden indtil første udbetaling af kontanthjælp eller til behovet i perioden efter første udbetaling af kontanthjælp og indtil første udbetaling af en hel måneds kontanthjælp. I disse sager har kommunerne således ikke forholdt sig til behovet for engangshjælp i hele perioden frem til første udbetaling af en hel måneds kontanthjælp.

Nævnets anbefalinger til kommunerne

Beskæftigelsesankenævnet anbefaler på grundlag af undersøgelsen, at kommunerne har fokus på,

- at sikre, at der i forbindelse med alle nye ansøgninger om hjælp til forsørgelse sker behandling af spørgsmålet om berettigelse til engangshjælp
- at sikre, at der meddeles en afgørelse vedrørende engangshjælp til borgeren, og at afgørelsen klart fremgår af et journalnotat, såfremt afgørelsen meddeles mundtligt
- at sikre, at der sker indhentelse af de nødvendige oplysninger vedrørende de indtægtsmæssige forhold af betydning for retten til engangshjælp
- at sikre, at der foreligger konkrete oplysninger, der kan begrunde nedsættelse af engangshjælpen, hvis der ikke bevilges fuld takst

- at sikre, at det af begrundelsen fremgår, hvilke konkrete omstændigheder, der er lagt vægt på

Beskæftigelsesankenævnet har på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en rapport, som kan ses i sin helhed på www.statsforvaltning.dk/publikation.

Praksisundersøgelse om sanktioner efter lov om aktiv socialpolitik

Specialkonsulent Nelli Hermansen, Statsforvaltningen Nordjylland

Beskæftigelsesankenævnet i Region Nordjylland har gennemført en undersøgelse om kommunernes praksis om sanktioner efter lov om aktiv socialpolitik. Undersøgelsen vedrører afgørelser efter lov om aktiv socialpolitik, § 13 og §§ 38a – 41.

Ankestyrelsen har udpeget kommunerne Hjørring, Jammerbugt og Rebild til at indgå i undersøgelsen med hver 14 sager.

Forud for indkaldelsen af sagerne havde nævnet et indledende møde med kontaktpersoner fra de 3 kommuner, der skulle levere sager til undersøgelsen, bl.a. med henblik på en fælles forståelse for, at det var vigtigt, at nævnet modtog relevant og fyldestgørende materiale indenfor de aftalte tidsfrister.

Baggrund og formål

Nævnet har på baggrund af den store mængde lovgivning de senere år på sanktionsområdet fundet det interessant at kigge nærmere på kommunernes administration heraf.

Lovgivningen på sanktionsområdet er gennem de senere år blevet stadigt mere kompleks og omfattende, og Beskæftigelsesministeriet har i samarbejde med KL, Finansministeriet, det tidligere Indenrigs- og Sundhedsministerium samt Integrationsministeriet igangsat et projekt rettet mod regelforenkling og afbureaukratisering på beskæftigelsesområdet, herunder med særligt fokus på kontant- og starthjælpsområdet. Der henvises til rapport af 30. november 2007 udarbejdet af Deloitte Business Consulting A/S, "Forenkling af sanktionsområdet".

Formålet med praksisundersøgelsen var at undersøge, om kommunernes praksis for sanktioner efter lov om aktiv socialpolitik er i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Undersøgelsen omfattede såvel en materiel vurdering af selve afgørelsen om sanktion som en vurdering af sagsbehandlingsreglerne, herunder de særlige regler om opfølgning mv. i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Undersøgelsens resultat viser

At kommunerne i lidt over halvdelen af sagerne har truffet afgørelse om ophør af udbetaling af kontanthjælp efter § 41, stk. 1 og 2 (afvisning af tilbud). I lidt under halvdelen af sagerne er der truffet afgørelse om fradrag i hjælpen efter §§ 38d-40 (udeblivelse fra tilbud). I en del af de sager, hvor der er truffet afgørelse om ophør af udbetaling af kontanthjælp, er der/skulle der også have været truffet afgørelse om nedsættelse af hjælpen i en periode efter § 39.

Af det samlede antal sager (42) er nævnet enige i afgørelsen i 30 sager. Afgørelserne i de resterende 12 sager ville enten være blevet ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været klagesager, f.eks. på grund af manglende åbent tilbud, manglende partshøring, samt forkert opgørelse af fradrag for fravær.

Med hensyn til oplysningsgrundlaget mangler ingen eller blot mindre væsentlige oplysninger i 35 sager. I 7 sager mangler flere og/eller væsentlige oplysninger, f.eks. dokumentation for fravær.

I 32 sager er betingelserne for den anvendte sanktion opfyldt i høj grad eller nogen grad, mens der for 10 sagers vedkommende er tale om, at betingelserne for den anvendte sanktion enten kun i ringe grad eller slet ikke er opfyldte. Dette skyldes f.eks., at afgørelsen om ophør af udbetaling af kontanthjælp ikke er ledsaget af et åbent tilbud, og at nedsættelsen af kontanthjælp for uberettiget fravær ikke er opgjort for hver enkelt kalendermåned. Hjælpen skal nedsættes forholdsmæssigt svarende til det antal timer, som den pågældende er udeblevet. Nedsættelsen skal beregnes i forhold til kalendermånedens samlede tilbud.

I 26 sager er der henvist til den rigtige hjemmel for afgørelsen, i 13 sager er der henvist til den rigtige §, men ikke en præcis henvisning til stk./nr. I 3 sager er der henvist til en forkert bestemmelse. En afgørelse om ophør af udbetaling af kontanthjælp er således truffet alene med henvisning til aktivlovens § 13, som omhandler betingelserne for at få hjælp, men ikke betingelserne for ophør af hjælp.

Der var i 16 sager grundlag for at anvende andre sanktioner. Typisk ville der være grundlag for at foretage fradrag i hjælpen, og i en enkelt sag ville der være grundlag for at kræve tilbagebetaling.

I 40 sager er reglerne om et individuelt kontaktføreløb overholdt.

I alle de sager – på nær een – hvor der er krav om jobplan/integrationskontrakt, er dette krav opfyldt.

I de tilfælde, hvor der er udarbejdet jobplan/integrationskontrakt, er planen revideret forud for afgivelse af tilbud.

Tilbuddet er i alle sager afgivet i overensstemmelse med reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Afgørelserne om sanktioner er i 41 sager truffet i form af en skriftlig afgørelse, i 1 sag er der tale om en mundtlig afgørelse, og der er et skriftligt notat i sagen herom.

Begrundelsen for afgørelsen er i orden for 37 sagers vedkommende, mens den for 4 sagers vedkommende ikke opfylder forvaltningslovens krav til en begrundelse. Der er typisk ikke en begrundelse for, at fraværet har været uden rimelig grund. 1 sag er afgjort mundtligt.

Af de 41 skriftligt afgjorte sager er klagevejledningen i orden i 15 sager, mens den i 25 sager kun ”i nogen grad” er korrekt og i 1 sag kun ”i ringe grad” er korrekt. I denne ene sag er der angivet en forkert klagefrist.

I 37 sager er der foretaget partshøring forinden der blev truffet afgørelse. I 5 sager er dette i strid med reglerne ikke sket.

Herudover viser undersøgelsen, at kommunerne i mange tilfælde har problemer med at skrive forståelige afgørelser med fyldestgørende begrundelser. En del afgørelser er til tider skrevet i et svært forståeligt sprog, og partshøringsbreve og afgørelsesbreve blandes ofte sammen. Grundlaget for afgørelserne om sanktion fremgår ikke altid tilstrækkelig tydeligt, idet der ikke ses at være medsendt dokumentation for tidspunktet for fravær.

Der mangler endvidere i en del afgørelser stillingtagen til, om fraværet har været uden rimelig grund samt en angivelse af dato og antal timer for fraværet. Der er i enkelte sager ikke taget stilling til borgerens eventuelle kommentarer i anledning af partshøring over fravær.

I enkelte sager fremgår det ikke, om der i forbindelse med afgørelse om ophør af kontant-hjælp også er taget stilling til, om der er grundlag for at træffe afgørelse om fradrag for fravær, jf. §§ 38 d – 40.

Med til en god begrundelse hører også, at der henvises til den præcise lovhjemmel, hvilket ofte forsømmes.

Snitfladen mellem Ydelseskantor og Jobcenter synes at give anledning til problemer, idet der ikke altid sker koordinering af partshøring og afgørelse om sanktion.

Endelig viser undersøgelsen, at kommunerne kan blive bedre til at sikre dokumentation for, at opfølgningen er sket korrekt, samt sikre dokumentation for, hvad der har været drøftet, og hvad det videre perspektiv er. Notatpligten er en forudsætning for gennemførelse af retten til aktindsigt, men er normalt også forudsætningen for en effektiv kontrol med, om myndigheden har handlet korrekt.

Nævnets anbefalinger til kommunerne

Nævnet anbefaler kommunerne at være opmærksomme på,

- at der gives en fyldestgørende begrundelse for afgørelsen
- at grundlaget for at træffe afgørelse om sanktion er i orden
- at der henvises til den præcise lovhjemmel, f.eks. ved at indføre standardbreve/blanketter, hvor der henvises til de retsregler, efter hvilke afgørelsen er truffet, således at borgeren har mulighed for at finde reglerne frem
- at der i forbindelse med afgørelse om ophør af kontanthjælp altid tages stilling til eventuelt fradrag i hjælp, jf. §§ 38 d-40
- at hjælpen nedsættes forholdsmæssigt svarende til det antal timer, som den pågældende er udeblevet, og at nedsættelsen beregnes i forhold til kalendermånedens samlede tilbud
- at tilrettelægge sagsgangsprocedurerne således, at Ydelseskantoret og Jobcenterets opgaver i forhold til den enkelte borger koordineres
- at partshøring altid foretages forinden, der træffes afgørelse i sagen
- at der partshøres over både om borgeren er udeblevet, og om der har været en gyldig grund hertil

- at der tages stilling til, om der har været en rimelig grund til fraværet
- at der tages stilling til eventuelle bemærkninger fra borgeren
- at der er overensstemmelse mellem partshøringsbrev og afgørelse
- at afgørelsen skrives i et forståeligt sprog, og at afgørelsen læses igennem inden afsendelsen
- at fraværsperioderne angives præcist med angivelse af dato og fraværstimer
- at der indføres procedurer/blanketter med henblik på at dokumentere fraværet, f.eks. ved, at borgeren ved sin underskrift bekræfter dels fraværet, dels begrundelsen for fraværet
- at notatpligten overholdes, jf. offentlighedslovens § 6
- at der indføres procedurer, hvorefter der udfærdiges notat om relevant klagevejledning ved mundtlige afgørelser
- at klagevejledningen er opdateret og korrekt

Praksisundersøgelse om fleksjob og ledighedsydelse

Souschef Kirsten Borum og fuldmægtig Anna Vasnel, Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har gennemført en undersøgelse af kommunernes praksis i forhold til afgørelser om bevilling af fleksjob og revurdering af retten til fleksjob.

Sagerne er gennemgået af Ankestyrelsen med henblik på at vurdere, om de truffe afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

I undersøgelsen indgår 152 sager fra 19 kommuner. 93 sager omhandler bevilling af fleksjob og 59 sager omhandler revurdering af retten til fleksjob.

Bevilling af fleksjob

Overensstemmelse med praksis og regler

I 57 pct. af sagerne om bevilling af fleksjob – svarende til 53 ud af 93 sager – er det i overensstemmelse med lovgivning og praksis, at borgeren er visiteret til fleksjob og ikke henvist til ordinært arbejde. I 43 pct. af sagerne ville afgørelsen derimod blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag i Ankestyrelsen.

Resultatet er sammenfaldende med resultatet i praksisundersøgelsen om fleksjob i 2006, hvor 54 pct. af sagerne var afgjort i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

Vurdering af arbejdsevnen før bevilling af fleksjob

Borgeren skal have en varig og væsentlig begrænsning af arbejdsevnen for at kunne få bevilliget et fleksjob. I 60 pct. af sagerne er der tilstrækkelig dokumentation for, at arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat. I 40 pct. af sagerne er det derimod ikke dokumenteret i tilstrækkelig grad, at arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat.

Vurderingen af arbejdsevnen forudsætter, at der ikke kun er opmærksomhed på borgerens begrænsninger og muligheder for at afhjælpe dem. Der skal samtidig være fokus på borgerens ressourcer og muligheden for at udvikle dem.

Arbejdsprøvning før bevilling af fleksjob

Fleksjob kan først blive bevilget, når alle relevante tilbud har været afprøvet for at bringe eller fastholde den pågældende i ordinær beskæftigelse. Arbejdsprøvning har til formål at belyse

borgerens arbejdsevne og mulighed for at forbedre sin arbejdsevne med henblik på selvforsørgelse.

I 72 pct. af sagerne er det dokumenteret, at der er foretaget arbejdsprøvning og andre foranstaltninger for at bringe eller fastholde borgeren i ordinær beskæftigelse inden visitationen til fleksjob.

Undersøgelsen viser, at der i nogle sager udelukkende er sket afprøvning med henblik på beskæftigelse i fleksjob inden for det hidtidige arbejdsområde. I andre sager har arbejdsprøvningen været utilstrækkelig, fordi der ikke er taget individuelle hensyn. Arbejdsprøvingerne er i andre sager for kortvarige med et for højt fravær til at kunne belyse borgerens arbejdsevne og muligheden for at forbedre den.

Dokumentation i sagerne om bevilling af fleksjob

Det er et generelt krav, at afgørelser om bevilling af fleksjob skal være oplyst og dokumenteret i tilstrækkeligt omfang og i alle væsentlige forhold vedrørende sagen.

I 66 pct. af sagerne om bevilling af fleksjob er oplysningsgrundlaget samlet set tilstrækkeligt. I 34 pct. af sagerne mangler der væsentlige eller afgørende oplysninger. Resultatet er også her sammenfaldende med resultatet fra praksisundersøgelsen i 2006, hvor to tredjedel af sagerne var tilstrækkeligt oplyst.

Som tidligere nævnt ville 43 pct. af afgørelserne blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag i Ankestyrelsen. Der er således tale om, at 9 pct. af afgørelserne – svarende til 8 sager – ville blive ændret eller hjemvist af Ankestyrelsen, uanset at sagerne er tilstrækkeligt oplyst. Der er en del eksempler på, at kommunerne ikke har anvendt de indhentede oplysninger i tilstrækkeligt omfang.

I 74 pct. af sagerne er der tilstrækkelig fokus på udvikling af borgernes ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet. I ni ud af ti sager foreligger der redegørelser som grundlag for afgørelserne, og der er udarbejdet ressourceprofiler i 98 pct. af sagerne.

Ankestyrelsens anbefalinger til kommunerne

Ankestyrelsen anbefaler på baggrund af undersøgelsens resultater, at kommunerne i højere grad har fokus på,

- at væsentlig og varig nedsat arbejdsevne er en afgørende betingelse for bevilling af fleksjob
- at der allerede ved udarbejdelse af ressourceprofilen fokuseres på mulighederne for at udvikle borgerens ressourcer, og at det i samarbejde med borgeren bliver overvejet, hvilke andre muligheder, der er for at få arbejde på normale vilkår
- at kvaliteten af arbejdsprøvning forbedres, navnlig med følgende:
  - Arbejdsprøvningen skal primært tage sigte på beskæftigelse på normale vilkår (ikke på bevilling af fleksjob)
  - Arbejdsprøvningen skal tilrettelægges under hensyn til individuelle forhold (ikke begrænses til standardiseret afprøvning)
  - Ved arbejdsprøvningen skal der være fokus på belysning af ressourcer
  - Varighed og fremmøde ved arbejdsprøvningen skal være så væsentlig, at det kan danne grundlag for en vurdering af arbejdsevnen
- øget opmærksomhed på, at sagerne generelt skal være tilstrækkeligt oplyst, og at kommunerne ikke alene indhenter de nødvendige oplysninger, men også anvender dem aktivt og konstruktivt

Revurdering af retten til fleksjob

Overensstemmelse med praksis og regler

Ifølge lovgivningen skal kommunerne, når borgeren har fået ledighedsydelse i 12 måneder, vurdere om borgeren fortsat opfylder betingelserne for at få et fleksjob. Ankestyrelsen har ikke tidligere gennemført praksisundersøgelse med tilsvarende fokus på revurdering af retten til fleksjob.

I 36 pct. af sagerne om revurdering af retten til fleksjob – svarende til 21 ud af 59 sager – er vurderingerne foretaget i overensstemmelse med lovgivning og praksis. I 31 pct. af sagerne ville afgørelsen derimod blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag i Ankestyrelsen. Det skyldes hovedsageligt, at revurderingen ikke er foretaget rettidigt eller er

foretaget på et utilstrækkeligt grundlag. I 34 pct. af sagerne – svarende til 20 sager – har kommunerne hverken påbegyndt eller afsluttet en revurdering.

I 49 pct. af sagerne – svarende til 29 ud af 59 sager – er revurderingen enten ikke foretaget rettidigt eller slet ikke foretaget. I flere sager er forsinkelsen begrundet med henvisning til anden aktør.

Dokumentation i sagerne om revurdering af retten til fleksjob

Kommunerne har kun foretaget revurdering i 39 af de 59 sager om revurdering. Der er således 20 sager, hvor kommunerne hverken er påbegyndt eller har afsluttet en revurdering. Ankestyrelsen har alene kunnet vurdere formaliteten i de 39 sager, hvor kommunerne har foretaget en revurdering af retten til fleksjob. De følgende resultater relaterer sig til disse 39 sager.

I 25 ud af de 39 sager har kommunerne oplyst sagerne i tilstrækkeligt omfang. I 14 sager mangler imidlertid væsentlige og/eller afgørende oplysninger.

I 22 af de 39 sager er der redegjort for borgerens ressourcer og mulighed for udvikling, og i 14 af de 39 sager er der afholdt individuelle jobsamtaler senest 3 måneder efter visitation til fleksjob.

Ankestyrelsens anbefalinger til kommunerne

Ankestyrelsen anbefaler på baggrund af undersøgelsens resultater, at kommunerne skærper opmærksomheden på,

- at der gennemføres revurdering indenfor tidsfristen, herunder sikrer sig, at forløbet med anden aktør afsluttes inden fristen for revurdering
- at kravene til grundlaget for revurderingen opfyldes – herunder at udarbejde en redegørelse
- at kommunerne indhenter alle relevante oplysninger og redegør for grundlaget for vurderingen
- at kommunerne indarbejder rutiner, der sikrer, at kontaktførelsen gennemføres hver 3. måned

Praksisundersøgelse om afslag på dispensation for anmeldelsesfrist i relation til § 38, stk. 5 og 6 og § 43, stk. 4 og 5 i lov om sygedagpenge

Fuldmægtig Lissi Stæhr-Jakobsen, Statsforvaltningen Sjælland

Beskæftigelsesankenævnet har i 2008 gennemført en praksisundersøgelse vedrørende kommunernes afgørelser om afslag på dispensation fra anmeldelsesfristen efter dagpengelovens §§ 38, stk. 6 og 43, stk. 5.

Det var ikke muligt at tilvejebringe det ønskede antal sager på i alt 70 fra 5 kommuner til brug for undersøgelsen, som derfor kun omfattede 35 sager indsendt af 3 kommuner. Der blev modtaget i alt 38 sager fra kommunerne, men 3 af de indsendte sager omhandlede afslag på dagpengerefusion til arbejdsgiver, og faldt dermed uden for undersøgelsens område.

Nævnet fandt, at det var yderst uheldigt, at 2 kommuner ikke var i stand til at fremfinde de ønskede sager i deres system og på den måde ikke kunne blive praksiskoordineret på et område som ankeinstanserne havde fundet relevant.

Nævnet udtalte, at kommunerne bør have et system, der gør det muligt at fremfinde de ønskede sager for sådanne undersøgelser.

Nævnet henviste til, at Ombudsmanden blandt andet har udtalt, at det giver anledning til principiel betænkelighed, at et administrativt system ikke er indrettet således, at det er muligt at finde frem til de afgørelser, som er truffet ud fra relativt overordnede objektive og relevante kriterier. Ombudsmanden har endvidere udtalt, at det kan give anledning til store betænkeligheder, at myndighederne ikke selv – når praksis i disse sager skal fastlægges – i de administrative systemer kan finde relevante, lignende sager.

Nævnets gennemgang af sagerne førte til nedenstående hovedkonklusioner

Materiel vurdering af kommunernes afgørelser viste

- At 77% (27) af sagerne var i overensstemmelse med lovgivning og praksis
- At de øvrige 23% (8) af sagerne ville være blevet ændret eller hjemvist, hvis det havde været klagesager
- At det i disse 23% (8) af sagerne ikke kunne efterprøves, om der forelå **andre særligt undskyldende forhold**, der kunne begrunde dispensation jf. dagpengelovens §§ 38, stk. 6 og 43, stk. 5
- At betingelserne om hospitalsophold og ophold i udlandet, der ligeledes kan begrunde dispensation efter ovennævnte bestemmelser, ikke fandtes relevant i nogen af sagerne, da

der ikke var forhold, som kunne tyde på, at disse betingelser var opfyldt, heller ikke i de tilfælde, hvor kommunen ikke specifikt havde forholdt sig hertil

Formalitetsvurdering af kommunernes afgørelser viste

- At afgørelserne i alle sager var skriftlige, at det klart fremgik af disse, hvilken afgørelse, der var truffet, og at anmeldelsen i alle sager var sket for sent
- At kommunerne i 86% (30) af sagerne har forholdt sig til, om der kunne dispenseres fra anmeldelsesfristen jf. lovens § 38, stk. 6 eller § 43, stk. 5
- At begrundelserne i 86% (30) af sagerne i nogen grad var i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22-24, idet der manglede præcis og korrekt henvisning til lovregler
- At begrundelserne i de resterende 14% (5) af sagerne kun i ringe grad var i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22-24, idet der både manglede præcis og korrekt henvisning til lovregler, og kommunerne ikke havde forholdt sig til dispensationsadgangen i afgørelserne
- At der kun i 43% (15) af sagerne var givet en fuldt ud korrekt klagevejledning, at der i de 49% (17) af sagerne var anført, at en klage skulle sendes til kommunen, og at det for så vidt angår de resterende 8% (3) ikke kunne efterprøves, da klagevejledning ikke var vedlagt

Nævnet bemærkede, at der i en række sager, i selve afgørelsen, var beregnet og angivet en forkert frist for anmeldelse. Dette forhold blev dog ikke tillagt særskilt betydning ved vurderingen af sagerne.

Nævnets anbefalinger til kommunerne

Nævnet har anbefalet,

- at kommunerne er opmærksomme på at angive korrekt hjemmel med præcis angivelse af § og stk.
- at kommunerne beregner fristen for rettidig anmeldelse korrekt, og er opmærksomme på, at anmeldelsen skal være kommunen i hænde senest på ugedagen efter 1. fraværsdag inden lukketid jf. vejledningens punkt 38.2 og 43.2

- at kommunerne husker at forholde sig til dispensationsadgangen, herunder også og især om der foreligger andre særligt undskyldende forhold, og derved er opmærksomme på og vurderer
  - om overskridelsen af fristen skyldes forkert vejledning fra myndigheder eller andre, der må antages at have særligt kendskab til forholdene
  - om lønmodtageren/den selvstændige må antages at have været bekendt med anmeldelsesreglerne
  - om pågældende tidligere har modtaget sygedagpenge
  - om og hvornår der eventuelt tidligere måtte være givet dispensation
  - om pågældende havde blanketten i hænde i god tid inden udløbet af anmeldelsesfristen
  - om anmeldelsen var indgivet uden unødigt ophold

Kommunerne bør samtidig være opmærksomme på, at der er forskel på dispensationsadgangen for lønmodtagere og selvstændige, jf. vejledningens pkt. 38.4 og 43.3, idet de 2 sidstnævnte forhold alene er anført i vejledningens punkt 43.3 vedrørende de selvstændige.

- at kommunerne sikrer sig, at der altid gives korrekt klagevejledning, og derved er opmærksomme på, at klage kan indgives telefonisk eller ved fremmøde i kommunen. Nævnet skal derfor anbefale, at man anvender formuleringen, at en klage skal "indbringes" til kommunen inden 4 uger efter afgørelsens modtagelse

Undersøgelsens resultater har ikke været så markante, at det har givet nævnet anledning til overvejelser om opfølgning. Beskæftigelsesankenævnet vil dog i det videre forløb med behandling af klagesager og vejledning af kommunerne være særlig opmærksom på de problemer, som undersøgelsen har afdækket.

Praksisundersøgelse om ledsageordning for voksne efter servicelovens § 97

Specialkonsulent Jytte Terkildsen, Statsforvaltningen Nordjylland

Det Sociale Nævn i Nordjylland har i 2008 gennemført en praksisundersøgelse om kommunernes bevilling af ledsageordning for voksne.

I undersøgelsen er indgået 39 sager fra 3 kommuner i regionen.

Formålet med undersøgelsen

Formålet med undersøgelsen har været et ønske om at få et større indblik i kommunernes anvendelse af bestemmelserne om ledsageordning. Nævnet har hidtil kun modtaget ganske få klagesager på området. I årene 2005 – 2007 indkom der eksempelvis i alt blot 13 klager over afslag på ledsageordning.

Resultatet af undersøgelsen

I ca. ¼ af sagerne (9 sager) har kommunerne korrekt bevilget ledsageordning. I resten af de sager der er indgået i undersøgelsen, ville afgørelserne være blevet ændret eller sagerne hjemvist, hvis det havde været klagesager. Årsagen er i langt den overvejende del af tilfældene, at sagerne ikke er tilstrækkeligt belyst til, at nævnet kunne vurdere, om afgørelsen er rigtig.

Det der manglede var oftest oplysninger om helbred og funktionsniveau. I en del sager manglede der oplysninger om, hvorfor ansøgeren ikke kunne færdes alene. I andre sager, hvor det havde været relevant, var der ikke taget stilling til, om der var behov for socialpædagogisk bistand.

I 6 sager var der indgået aftale om opsparing af timer. I 32 sager var der ikke indgået en aftale og i 1 sag fremgik det ikke, om der var indgået en opsparingsaftale.

I 7 af sagerne var der enten ikke vejledt om muligheden for at indgå aftale om opsparing eller også fremgik det ikke, om der var vejledt om muligheden.

Spørgsmålet om brugerinddragelse, opfølgning og klagevejledning blev ikke undersøgt som særskilte målepunkter, men undersøgelsen viste et klart billede af, at brugerinddragelsen i et større antal sager ikke var tilstrækkelig, ligesom kommunerne ikke generelt havde foretaget opfølgning i sagerne med passende intervaller. I de 7 ældste sager der indgik i undersøgelsen,

hvor den oprindelige bevilling i alle tilfælde blev givet i 1999, var der i ingen tilfælde foretaget opfølgning med henblik på vurdering af, om betingelserne for at modtage ydelsen fortsat var til stede før marts 2008 – og da kun i en enkelt af sagerne.

Endelig var der i et større antal sager ikke meddelt klagevejledning eller også indeholdt klagevejledningen mindre fejl.

Nævnets anbefalinger til kommunerne

Nævnet anbefalede på baggrund af undersøgelsen kommunerne særligt at rette øget opmærksomhed på,

- at det fornødne beslutningsgrundlag er til stede, før der træffes afgørelse om ledsageordning. Det anbefales herunder, at der som minimum foreligger en funktionsbeskrivelse i sagen, og at det fremgår, hvorfor der er behov for ledsagelse til aktiviteter udenfor hjemmet
- at der i de sager, hvor det er relevant, tages stilling til, om der er behov for socialpædagogisk bistand, og om borgeren selv kan efterspørge aktiviteter
- at kommunerne i højere grad tager stilling til, om der er behov for indhentelse af lægelige oplysninger
- at notatpligten er overholdt
- at borgerens medvirken er sikret
- at det i alle sager tydeliggøres, at optagelse i ledsageordning berettiger til 15 timers ledsagelse
- at der normalt ikke kan ansættes personer med meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse, og at det af sagen bør fremgå, hvilke særlige grunde, der berettiger til at fravige hovedreglen, hvis der alligevel ansættes en nærtstående
- at der er vejledt om borgerens ret til opsparingsordning, og at der klart gøres opmærksom på, at en opsparingsordning kræver en aftale med kommunen
- at alle afgørelser meddeles i skriftlig form af hensyn til dokumentation og retssikkerhed
- at der vedtages en procedure som sikrer, at der efter bevillingen er meddelt foretaget en løbende opfølgning i sagen
- at kommunernes afgørelser ledsages af klagevejledning

Praksisundersøgelse om støtte til køb af bil efter servicelovens § 114

Specialkonsulent Maria Louise Boll, fuldmægtig Susanne Andersen og fuldmægtig Tina Aakjær, Statsforvaltningen Midtjylland

Det Sociale Nævn, Statsforvaltningen Midtjylland, har i 2008 gennemført en praksisundersøgelse om støtte til køb af bil efter servicelovens § 114.

Baggrund

Baggrunden for valget af netop dette emne var, at kommunerne overtog kompetencen til at træffe afgørelser vedrørende bevilling af støtte til køb af bil, da amterne blev nedlagt pr. 1. januar 2007. Nævnet fandt det derfor af interesse at få belyst området nu, hvor kommunerne har haft kompetencen i 1 år, og nærmere undersøge, om kommunernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivning og praksis, og om der er ensartethed i behandlingen af sagerne på regionalt plan.

Afgrænsning og metode

Nævnet har indkaldt 14 sager fra hver af de 6 deltagende kommuner, som er Lemvig, Norddjurs, Randers, Ringkøbing-Skjern, Silkeborg og Skive.

Kriterierne for undersøgelsen var, at kommunerne havde bevilget støtte til køb af bil efter servicelovens § 114. Der måtte gerne være givet afslag på støtte til særlige indretninger, tilskud til kørekort m.v. i henhold til bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter servicelovens § 114.

Undersøgelsen omfattede 71 sager, da to kommuner ikke kunne fremskaffe 14 sager, og at det i et enkelt tilfælde var nødvendigt at lade en sag udgå, da det fremgik af sagsakterne, at ansøger havde påklaget kommunens afgørelse.

Sagerne er gennemgået i forhold til det materielle indhold, dvs. hvorvidt sagerne er i overensstemmelse med lovgivning og praksis på området.

Sagerne er endvidere vurderet i forhold til en formalitetsvurdering, dvs. hvorvidt de formelle regler er overholdt, herunder de forvaltnings- og retssikkerhedsmæssige regler.

Hvad viste praksisundersøgelsen

Nævnets konklusion på praksisundersøgelsen er følgende:

- I 58% af sagerne har nævnet fundet, at afgørelsen er rigtig. Det vil sige, at afgørelsen samlet set er fundet i overensstemmelse med regler og praksis. I de sager har nævnet fundet, at der er tilstrækkelig dokumentation for, at ansøger er omfattet af personkredsen, der kan bevilges støtte til køb af bil på et erhvervs-, uddannelses- eller trivselsmæssigt grundlag. Desuden er det dokumenteret, at ansøgers samlede kørselsbehov ikke mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved andre ordninger
- I 42% af sagerne har nævnet fundet, at afgørelsen ville blive ændret eller hjemvist til fornyet behandling i kommunen, såfremt der havde været tale om en klagesag. På trods af, at nogle af disse sager har manglet enkelte eller flere væsentlige oplysninger, er det fundet, at sagerne er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at afgørelsen rigtighed har kunnet vurderes
- I kun 7% af de undersøgte sager mangler der ingen oplysninger. De relevante oplysninger i vurderingen af støtte til køb af bil er oplysninger om ansøgers varige funktionsnedsættelse, sociale forhold, det daglige kørselsbehov og ansøgers mulighed for at færdes herunder oplysning om gangdistance
- Sagerne er også gennemgået med henblik på, om afgørelserne opfylder de formelle regler. Her har det vist sig, at nævnet havde bemærkninger til 99% af sagerne. Dette drejer sig i overvejende grad om bemærkninger til de medsendte klagevejledninger, som ikke er i overensstemmelse med retssikkerhedslovens regler herom

Nævnets anbefalinger til kommunerne

På baggrund af undersøgelsen er nævnet bl.a. fremkommet med følgende overordnede anbefalinger til kommunerne:

- At kommunerne i højere grad oplyser sagerne, således at der kan træffes en korrekt afgørelse
- At kommunerne påser, at der i sagerne findes dokumentation for eksempelvis ansøgers varige funktionsnedsættelse i form af lægelige oplysninger, det daglige kørselsbehov og ansøgers mulighed for at færdes herunder oplysning om gangdistance

- At kommunerne anbefales at være mere præcise i angivelsen af retsgrundlaget for afgørelsen, specielt bør kommunerne være opmærksomme på korrekt henvisning til bilbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1, nr. 2 eller nr. 3
- At kommunerne udformer klagevejledninger, der er i overensstemmelse med retssikkerhedslovens regler herom

Opfølgning på praksisundersøgelsen

Nævnet har på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en rapport, som er sendt til de medvirkende kommuner. Nævnet har anmodet om at blive orienteret om kommunalbestyrelsens behandling af praksisundersøgelsen.

Rapporten er desuden sendt til samtlige øvrige kommuner i regionen.

Nævnet har overfor de deltagende kommuner tilkendegivet, at ønsker om råd og vejledning i forbindelse med implementeringen af rapportens anbefalinger vil blive imødekommet.

Endelig er rapporten tilgængelig på statsforvaltningernes hjemmeside, www.statsforvaltning.dk/publikation.

Praksisundersøgelse om flytning uden informeret samtykke efter servicelovens § 129, og visitation til § 108 institutioner

Fuldmægtig Jan Spangenberg, Statsforvaltningen Sjælland

Det sociale nævn i Statsforvaltningen Sjælland har i 2008 gennemført en praksisundersøgelse af kommunale afgørelser vedrørende flytning uden informeret samtykke, jf. servicelovens § 129, stk. 2. (Før 1. januar 2007 servicelovens § 109e, stk. 2).

Da det viste sig, at antallet af sådanne sager, som de berørte kommuner fremsendte var meget begrænset, blev undersøgelsen suppleret med en undersøgelse vedrørende visitation til institutioner, som henhørte under servicelovens § 108, stk. 1.

Hvad viste praksisundersøgelsen

Undersøgelsen viser blandt andet,

- at anvendelsen af § 129, stk. 2, er meget begrænset, idet der var indkaldt i alt 70 sager, men at der alene er modtaget 19 sager, hvoraf den ene måtte udgå af undersøgelsen. Der indgik således 18 sager i undersøgelsen
- at anvendelsen af § 108, stk. 1, er yderst begrænset, idet afgørelsen i hovedparten af de modtagne sager er fra før kommunalreformen den 1. januar 2007. Enkelte afgørelser er endda helt tilbage fra midten af 1990'erne – altså fra bistandslovens tid og før den første servicelov fra 1998. Der indgik 44 sager i undersøgelsen
- at samtlige 18 sager om flytning uden informeret samtykke ville blive ændret af nævnet eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag
- at i 22% af sagerne om flytning uden informeret samtykke mangler der afgørende oplysninger og i resten – 78% – mangler flere og/eller væsentlige oplysninger
- at 42 ud af 44 sager om visitation til ophold i en § 108 institution ville blive ændret af nævnet eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag. Kun i 2 sager – svarende til 5% – var afgørelsen i overensstemmelse med regler og praksis

Undersøgelsen viser, at kommunernes sagsbehandling på de områder, som er omfattet af undersøgelsen, ikke i fuldt omfang efterlever de krav, som må stilles til offentlige myndigheders sagsbehandling. Dette gælder både i forhold til de materielle krav, som er beskrevet i servicelovens § 129, stk. 2, og § 108, stk. 1, og til de forvaltningsretlige regler. I det omfang, der kan være tvivl om, hvorvidt en ansøgning er fuldt ud imødekommet skal det således sikres, at de forvaltningsretlige regler, som fremgår af forvaltningslovens §§ 22-24 er overholdt. Uanset,

om der er tale om bevilling eller afslag skal det sikres, at reglerne om sags oplysning i retssikkerhedslovens § 10 og § 11 er overholdt.

Undersøgelsen viser tillige, at dokumentation i sagsbehandlingen er et af de mest gennemgående problemer. Mange af de fejl og mangler, der påpeges på tværs af områderne, består i mangel på dokumentation af de enkelte sagsskridt, herunder lægelig dokumentation.

De vigtigste budskaber i denne undersøgelse er, at kommunerne skal sikre sig, at en sag er **fornødent belyst**, og at der foreligger **fornøden dokumentation** for, at lovens betingelser er opfyldt, før afgørelsen træffes.

Nævnets anbefalinger til kommunerne

Nævnet anbefaler, at afgørelser om flytning uden informeret samtykke og visitation til institutioner fremgår enten af en skriftlig afgørelse til borgeren – eller af et dateret notat i sagen. Dette notat skal – ud over angivelse af dato og sagsbehandlers navn – indeholde en præcis angivelse af borgerens data, af den trufne beslutning og tidspunktet for optagelsen på institutionen.

Såfremt der kan være tvivl om, hvorvidt borgeren har fået fuldt ud medhold, skal notatet tillige indeholde begrundelse i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22-24 og det skal være angivet, at der er givet klagevejledning.

Det vil lette overskueligheden af kommunens afgørelse for borgere, værger, kommunens egne og eventuelle andre myndigheders sagsbehandlere.

Nævnet anbefaler vedrørende afgørelser efter både § 129, stk. 2, og § 108, stk. 1

- Det skal fremgå hvilket botilbud borgeren tilbydes
- Der bør være en skriftlig afgørelse i sagen eller som minimum et journalnotat
- Der skal være aktuelle lægelige oplysninger
- Der skal være dokumentation for, at der er tale om en betydelig og varig nedsat funktions-evne
- Kommunerne sørger for at udbrede kendskabet til bestemmelserne

Nævnet anbefaler særligt vedrørende flytning uden informeret samtykke

- Det skal dokumenteres at værger har tiltrådt indstillingen
- Det skal fremgå, at der er tale om en permanent flytning
- Der skal være dokumentation for, at den nødvendige hjælp ikke kan ydes i den nuværende bolig
- Det skal fremgå af sagen, at det er indgået i kommunens vurdering, hvis en ægtefælle eller samlever ikke længere kan varetage den nødvendige hjælp
- Indgreb i den personlige frihed skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet
- Der skal udarbejdes handleplaner for de personer, der har været anvendt magt overfor

Opfølgning på praksisundersøgelsen

Nævnet har på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en rapport, som er sendt til kommunalbestyrelserne i de 5 involverede kommuner. Nævnet har i denne forbindelse anmodet om at modtage en tilbagemelding om de bemærkninger, som rapporten eventuelt måtte have givet anledning til, da den blev behandlet på et møde i kommunalbestyrelsen.

Rapporten er desuden sendt til samtlige af regionens kommuner med anmodning om, at den fordeles til relevante medarbejdere, og der vil i forbindelse med rapportens offentliggørelse blive afholdt et dialogmøde med regionens kommuner i december 2008.

Endelig vil rapporten blive offentliggjort på statsforvaltningens hjemmeside [sjælland@statsforvaltning.dk](mailto:sjaelland@statsforvaltning.dk)

Praksisundersøgelse om opfølgning på hjemviste sager

Souschef Dorthe Risum Stryhn, Statsforvaltningen Hovedstaden

Det Sociale Nævn har i 2008 gennemført en praksisundersøgelse om kommunernes opfølgning på hjemviste sager.

Undersøgelsen har omfattet 110 sager fra 14 kommuner. Antallet af sager fra de enkelte kommuner varierede fra 3 til 17, afhængigt af, hvor mange sager kommunen havde fået hjemvist. Undersøgelsen vedrørte sager på følgende områder:

- Servicelovens afsnit 4, børn og unge
- Servicelovens afsnit 5, voksne
- Servicelovens afsnit 6, hjælpemidler
- Aktivlovens kap. 10 om hjælp i særlige tilfælde
- Boligstøtteloven
- Pensionslovene, personlige tillæg og helbredstillæg

Årsagen til, at der indgik flere sagsområder i undersøgelsen var udelukkende et spørgsmål om at få et tilstrækkeligt stort antal sager til brug for undersøgelsen.

Hvad viste praksisundersøgelsen

Der kunne være flere årsager til, at en sag blev hjemvist til fornyet behandling og afgørelse i kommunen. Undersøgelsen viste, at den overvejende hjemvisningsårsag var mangelfuldt oplysningsgrundlag. Dette var årsag til hjemvisningen i 50 af sagerne. 40 af sagerne blev hjemvist, da kommunen ikke havde foretaget en konkret individuel vurdering. I 34 af sagerne havde kommunen ikke fortolket lov og praksis korrekt, og 20 af sagerne blev hjemvist på grund af utilstrækkelig anvendelse af særlige sagsbehandlingsregler – typisk funktionsevne-metoden. Mangelfuld begrundelse var ikke selvstændig grund til hjemvisning, men et element af flere i 13 af sagerne.

Undersøgelsen har, for så vidt angår kommunens behandling af de hjemviste sager vist, at:

- Kommunen i 79 af sagerne havde truffet en ny afgørelse
- I 55 af disse sager var afgørelsen i overensstemmelse med regler og praksis
- 24 sager ville være blevet ændret eller hjemvist på ny

Årsagerne til den fornyede hjemvisning ville have været, at der i 16 sager ikke forelå tilstrækkelige oplysninger til, at nævnet kunne træffe afgørelse, i 20 af sagerne havde kommunen ikke fulgt nævnets hjemvisnings-afgørelse tilstrækkeligt og i samme antal ikke foretaget en tilstrækkelig konkret individuel vurdering. I 19 af sagerne havde kommunen ikke fortolket regler og praksis korrekt.

Der var i en del sager tale om, at kommunerne efter hjemvisningen uden at foretage sig yderligere havde givet borgeren fuldt medhold og således har bevilget det ansøgte. Kommunen havde ikke truffet en ny afgørelse i 31 af sagerne. I 15 af disse sager havde kommunen foretaget et eller andet sagsbehandlingsskridt.

Sagsbehandlingstiden var for de hjemviste sager mellem 2 og 359 dage eller et gennemsnit på 101 dage. 17 af de 79 havde en sagsbehandlingstid på mere end 5 måneder. Hertil skal lægges de 31 sager, hvor kommunen ikke havde truffet afgørelse. I 48 ud af 110 sager var sagsbehandlingstiden således mere end 5 måneder.

Nævnets anbefalinger til kommunerne vedrørende årsag til hjemvisningen

Nævnet anbefaler, at kommunerne i højere grad fokuserer på, at sagerne skal være tilstrækkeligt oplyst, før der kan træffes afgørelse. Der henvises til, at kommunerne i kraft af officialprincippet har ansvaret for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst.

Nævnet anbefaler videre, at uanset at kommunerne har fastsat interne retningslinier på forskellige sagsområder, skal kommunerne være opmærksomme på, at der altid skal foretages en konkret individuel vurdering af den enkelte borgers situation. Det skal fremgå tydeligt af afgørelsen, at denne vurdering er foretaget.

Kommunerne bør også sørge for, at sagsbehandlerne altid er opmærksomme på og har let adgang til love, fortolkningsbidrag og aktuel praksis udmeldt af Ankestyrelsen.

Kommunen anbefales at fokusere mere på, at en ansøgning om hjælp skal vurderes i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning.

Kommunerne skal endvidere være opmærksomme på altid at orientere en borger om konsekvenserne af for eksempel ikke at fremsende oplysninger til brug for sagsbehandlingen. En sag kan ikke bare henlægges, hvis ikke borgeren er gjort opmærksom på, at det vil ske.

Ved behandlingen af sager om merudgifter efter servicelovens § 100 anbefales kommunerne endelig at være opmærksomme på, at funktionsevnetoden er en garantiforskrift og skal anvendes i sin helhed, medmindre der er enighed om, at der er tale om en ubetydelig funktionsevnededsættelse, eller borgeren selv fravælger metoden.

Nævnets anbefalinger vedrørende sagsbehandlingen efter hjemvisningen.

Nævnet anbefaler, at kommunerne er opmærksomme på, at retssikkerhedslovens § 3 også gælder ved behandlingen af hjemviste sager. Kommunerne bør derfor fastsætte frister for behandlingen af hjemviste sager og følge op på dem.

Kommunerne bør sikre, at der altid træffes en ny afgørelse. Nævnets hjemvisning til fornyet behandling indebærer, at kommunerne på baggrund af nævnets hjemvisningstemaer skal træffe en ny afgørelse med klagevejledning til ansøgeren, uanset at vedkommende ikke har medvirket til sagens oplysning. Kommunen skal efter hjemvisningen behandle sagen ud fra ansøgers situation på ansøgnings-tidspunktet.

Kommunerne bør endvidere for at undgå en fornyet hjemvisning af en sag være mere opmærksomme på nævnets hjemvisningsafgørelse og baggrunden herfor. Er kommunen usikker på, hvad afgørelsen indebærer, må kommunen kontakte nævnet.

Det fremgår af undersøgelsen, at kommunerne i de sager, som nævnet har hjemvist, i flere tilfælde har valgt at give borgeren fuldt medhold og har bevilget det ansøgte. Det bemærkes hertil, at nævnets hjemvisning af en afgørelse ikke er udtryk for, at en borger uden videre skal have bevilget det ansøgte. Var det tilfældet, ville nævnet have ændret kommunens afgørelse.

Endelig er det nævnets indtryk både i forbindelse med aktuelle undersøgelser og på baggrund af generel erfaring, at de enkelte forvaltninger for ofte ikke modtager afgørelsen fra nævnet, når den er sendt som sikker e-post. Dette opdages ofte først, når en borger undrer sig over ikke at have hørt fra kommunen, eller en kommune efter lang tid undrer sig over ikke at have modtaget en afgørelse. Kommunerne bør derfor sikre, at indkomne mails fordeles til rette forvaltning/kontor hurtigt.

Praksisundersøgelse om efterregulering af boligstøtte

Chefkonsulent Tove B. Andersen, Ankestyrelsen

Boligstøtte er fællesbetegnelse for boligydelse og boligsikring. Boligstøtte tildeles på grundlag af oplysning om husstand, husstandsindkomst, bolig og boligudgift. Kommunen administrerer boligstøtte på baggrund af ansøgerens oplysninger suppleret med oplysninger fra Skat. Hensigten er, at boligstøtte skal udbetales korrekt forud. Såfremt det efterfølgende viser sig, at der har været ændringer, kan der i visse tilfælde ske efterregulering.

Ankestyrelsen har gennemført en praksisundersøgelse om kommunernes praksis i sager om efterregulering af boligstøtte. Vi har haft fokus på sager, hvor kommunen som følge af efterreguleringen har truffet afgørelse om tilbagebetaling af for meget udbetalt boligstøtte.

Ankestyrelsen har særlig set på,

- om afgørelsen var i overensstemmelse med regler og praksis om tilbagebetaling
- om der i sagerne var dokumentation for kommunens afgørelse
- om kommunen ved beregning af tilbagebetalingskravet havde fulgt lovgivningen og gældende principper for efterregulering

Ankestyrelsen vurderede ikke, om selve beregningen af boligstøtten eller om beregning af husstandsindkomsten havde været korrekt.

I undersøgelsen indgik 174 sager fra 18 kommuner.

Hvad viste praksisundersøgelsen

Sagerne blev vurderet i forhold til boligstøtteleovens bestemmelser om oplysningspligt og om efterregulering, herunder kommunernes pligt til at gøre ansøgeren skriftligt bekendt med reglerne om efterregulering. Det samlede resultat af undersøgelsen viste, at 97 pct. af afgørelserne var truffet i overensstemmelse med regler og praksis. 3 pct., svarende til 5 sager, ville blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag i Ankestyrelsen.

Det var Ankestyrelsens vurdering, at begrundelsen i 172 af sagerne i nogen grad var i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22-24. Årsagen var, at efterreguleringskravet oplyste forskellen mellem den faktisk modtagne boligstøtte og den boligstøtte modtageren efter

modtagelse af årsopgørelse var berettiget til, men det fremgik ikke, hvordan størrelsen af boligstøtte var udregnet med udgangspunkt i de nye oplysninger.

Ankestyrelsens anbefaling til kommunerne

- At kommunerne i højere grad har fokus på, at afgørelsen om efterregulering indeholder en detaljeret gennemgang af den boligstøtte vedkommende kan få på grundlag af oplysninger fra årsopgørelsen en detaljeret udregning af den boligstøtte til forhold, der kan påvirke efterreguleringen

Kommunens pligt til at oplyse sagen yderligere i særlige situationer

Tilbagebetalingskravet var i alle sagerne begrundet i ændringer i husstandsindkomsten. Imidlertid var der eksempler på, at der også var sket andre ændringer i løbet af året, og i visse tilfælde havde kommunen kendt til dem.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at når kommunen rent faktisk havde oplysninger, som kunne få indflydelse på tilbagebetalingskravet, burde kommunen oplyse sagen yderligere.

For eksempel fremgik det af journalarkene i en sag, at et husstandsmedlem var flyttet, og der var sket omberegning. Afgørelsen om efterregulering på grund af ændring i husstandsindkomsten var suppleret med sætningen: Kravet kan evt. nedsættes, hvis det klart kan dokumenteres, at indkomststigningen helt eller delvis vedrører en person, der kun har boet i husstanden i en periode, og indkomststigningen ligger udenfor denne periode.

I et andet eksempel var der foretaget omberegning i løbet af året. Da afgørelsen om efterregulering blev fremsendt, var den ledsaget af en særskilt orientering: Vedlagte krav kan eventuelt nedsættes, hvis du har skiftet job i 2006.

I begge de nævnte sager burde kommunen selv have oplyst sagen og ikke kun orienteret om mulighed for ændret efterregulering af boligstøtte.

Rapporten er offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

Tendenser i afgørelser om boligstøtte

Chefkonsulent Tove B. Andersen, Ankestyrelsen

De sociale nævn indsender som led i praksiskoordineringen afgørelser af principiel eller generel betydning til Ankestyrelsen. I Nyt fra Ankestyrelsen offentliggøres løbende de tendenser, der kan udledes af de indsendte afgørelser.

§ 42, stk. 3, – Flytning og oplysningspligt

Sag nr. 1

En boligstøttemodtager fraflyttede sin lejlighed 1. august. Han modtog SU og overlod sin andel af boligen og boligstøtten til en person, der også modtog SU. Kommunen fik fra CPR i oktober oplyst, at der var tilflyttet en person på adressen og ansøgeren oplyste på forespørgsel, at han selv var flyttet. Ansøgeren anførte, at han ikke havde oplyst noget til kommunen, da der ikke var ændringer for indkomster for lejlighedens beboere, da den indflyttede fik SU ligesom ansøgeren. Den indflyttede havde dog fået arbejde fra 15. oktober.

Kommunen og nævnet standsede boligstøtten fra 1. december og krævede tilbagebetaling for perioden 1. august til 30. november med henvisning til, at boligstøtte bortfalder ved flytning og at ansøgeren ikke havde opfyldt sin oplysningspligt.

Ankestyrelsens bemærkninger

Nævnets afgørelse er i overensstemmelse med reglerne. En boligstøttemodtager kan ikke selv vælge at undlade at opfylde sin oplysningspligt ud fra en antagelse om, at oplysningerne ikke har betydning.

§ 44 – Omberegning med virkning for fremtiden – oplysningspligt

Sag nr. 2

Boligstøttemodtageren oplyste i januar og april om indtægtsstigninger hos en datter. I september oplyste boligstøttemodtageren at indtægten i en periode havde været for højt sat og kommunen ændrede herefter beregningsgrundlaget fra 1. oktober. Boligstøttemodtageren ønskede ændring foretaget med tilbagevirkende kraft.

Kommunen og nævnet henviste til § 44 stk. 1, 2. pkt. hvorefter omregning tidligst kan ske med virkning fra begyndelsen af den måned, der følger nærmest efter ansøgerens meddelelse om ændringen til kommunalbestyrelsen.

Nævnet henviste til, at kommunen i boligstøttemeddelelserne havde vejledt om pligten til at oplyse ændringer.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til afgørelsen, som er i overensstemmelse med praksis.

